

Rekeningen voor de milieugoederen- en -dienstensector

2014-2015

December 2017

Kunstlaan 47-49
1000 Brussel

e-mail: contact@plan.be
<http://www.plan.be>

Federaal Planbureau

Het Federaal Planbureau (FPB) is een instelling van openbaar nut die beleidsrelevante studies en vooruitzichten maakt over economische, socio-economische en milieuvraagstukken. Daarnaast bestudeert het de integratie van die vraagstukken in een context van duurzame ontwikkeling. Het stelt zijn wetenschappelijke expertise onder meer ter beschikking van de regering, het Parlement, de sociale gesprekspartners, nationale en internationale instellingen.

De werkzaamheden van het FPB worden steeds gekenmerkt door een onafhankelijke benadering, transparantie en aandacht voor het algemeen welzijn. De kwaliteit van de gegevens, een wetenschappelijke methodologie en de empirische geldigheid van de analyses staan daarbij centraal. Tot slot zorgt het FPB voor een ruime verspreiding van de resultaten van zijn werkzaamheden en draagt zo bij tot het democratisch debat.

Het Federaal Planbureau is EMAS en Ecodynamische Onderneming (drie sterren) gecertificeerd voor zijn milieubeheer.

url: <http://www.plan.be>

Contactpersoon voor deze publicatie: Anne-Louise Dhondt, aldh@plan.be

Overname wordt toegestaan, behalve voor handelsdoeleinden, mits bronvermelding.

Verantwoordelijke uitgever: Philippe Donnay

Inhoudstafel

Toelichting	1
De Belgische milieugoederen- en -dienstensector in cijfers	1
Demografie van de milieugoederen- en -dienstensector	1
Belang van de milieusector in termen van productie, export, bruto toegevoegde waarde en werkgelegenheid	3
Methodologie	6
1. Identificatie van de Belgische EGS-producenten en hun activiteiten	6
1.1. Activiteitsbenadering	6
1.2. Productbenadering	7
1.3. Enquêtebenadering	8
1.4. Bedrijfsbenadering	8
2. Verzameling van economische gegevens	9
2.1. Output (productie)	10
2.2. Uitvoer	11
2.3. Bruto toegevoegde waarde	12
2.4. Werkgelegenheid	13

Toelichting

Hieronder worden eerst kort de resultaten besproken. Ter gelegenheid van de eerste publicatie van de rekeningen voor de milieugoederen- en -dienstensector is aan dit rapport eveneens een methodologische bijlage toegevoegd. De tabellen zijn wegens hun omvang niet opgenomen in voorliggende publicatie. Ze zijn beschikbaar via de website www.plan.be.

De Belgische milieugoederen- en -dienstensector in cijfers

Eerst schetsen we de demografische kenmerken van de Belgische milieugoederen- en -dienstensector. Vervolgens gaan we in op het belang van de milieusector in termen van productie, export, bruto toegevoegde waarde en werkgelegenheid.

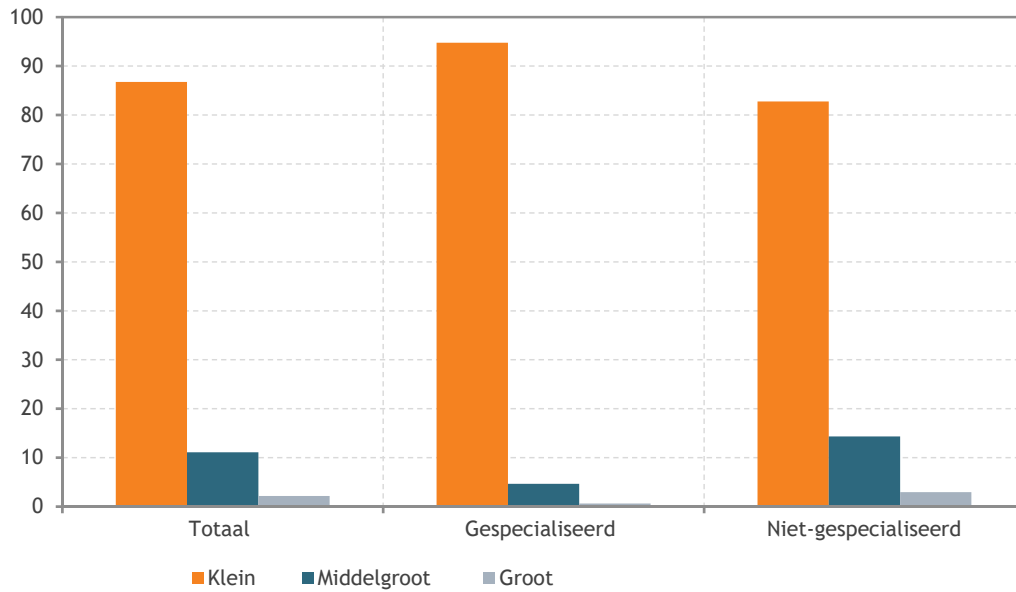
Demografie van de milieugoederen- en -dienstensector

Voor het jaar 2014 zijn 13181 ondernemingen geïdentificeerd als actieve producenten van milieugoederen en -diensten. Voor het jaar 2015 ligt dat aantal ongeveer 100 eenheden lager. Voor zowel 2014 als 2015, zijn 33 % van de milieuproducenten gespecialiseerde producenten, wat wil zeggen dat de productie van milieugoederen en/of -diensten hun voornaamste activiteit is. De resterende 67 % zijn niet-gespecialiseerde producenten, voor wie de milieuproductie een secundaire activiteit is.

Zoals figuur 1 laat zien, behoren de meeste ondernemingen uit de Belgische milieugoederen- en -dienstensector tot de categorie van kleine ondernemingen; meer dan 85 % van de milieuproducenten heeft minder dan 20 werknemers in dienst. Ruim 10 % van de ondernemingen zijn middelgrote ondernemingen (20-199 werknemers). De resterende 2 % zijn grote ondernemingen en hebben meer dan 200 werknemers in dienst.

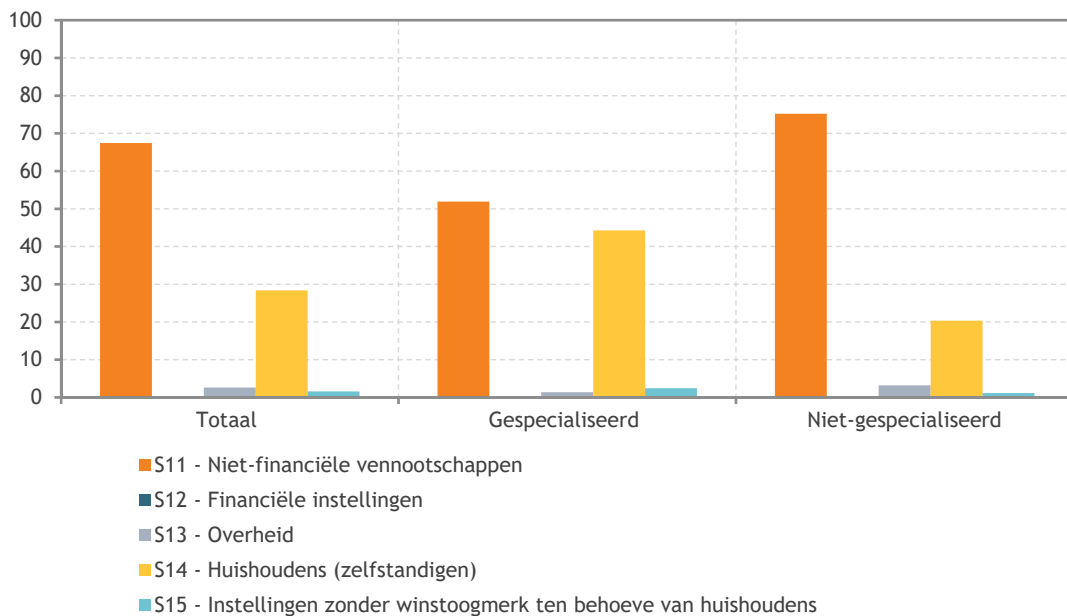
Wanneer gespecialiseerde en niet-gespecialiseerde ondernemingen vergeleken worden, wordt duidelijk dat niet-gespecialiseerde ondernemingen gemiddeld groter zijn dan gespecialiseerde ondernemingen. Onder de niet-gespecialiseerde ondernemingen zijn er (in verhouding) meer grote en middelgrote ondernemingen actief in vergelijking met de gespecialiseerde ondernemingen.

Figuur 1 Grootte van de milieuproducenten
Gemiddelde 2014-2015, in %

Figuur 2 toont aan dat 67 % van de milieuproducenten niet-financiële vennootschappen zijn. 28 % van de milieuproducenten zijn zelfstandigen. De resterende 5 % van de producenten behoort tot de overheidssector of zijn instellingen zonder winstoogmerk ten behoeve van huishoudens. Verder toont figuur 2 aan dat binnen de groep van de gespecialiseerde producenten zelfstandigen een merkkelijk groter aandeel uitmaken dan bij de niet-gespecialiseerde producenten (44 % versus 20 %). Het aandeel van financiële instellingen in het totaal aantal milieuproducenten is verwaarloosbaar klein.

Figuur 2 Verdeling totaal aantal milieuproducenten volgens institutionele sector
Gemiddelde 2014-2015, in %

Belang van de milieusector in termen van productie, export, bruto toegevoegde waarde en werkgelegenheid

In dit deel wordt de Belgische milieugoederen- en -dienstensector beschreven aan de hand van enkele variabelen: de **marktoutput**¹ van milieugoederen en -diensten, de **export** van milieugoederen en -diensten, de **bruto toegevoegde waarde** gecreëerd door de marktproductie van milieugoederen en -diensten, en de **werkgelegenheid** verbonden met de marktproductie van milieugoederen en -diensten.

Gemiddeld over de jaren 2014 en 2015, vertegenwoordigt de marktoutput van milieugoederen en -diensten 3,8 % van de totale Belgische marktoutput. Milieugoederen en -diensten maken 2,9 % uit van de totale Belgische export, terwijl 2,6 % van de Belgische bruto toegevoegde waarde gerelateerd aan marktactiviteiten gecreëerd wordt door milieu-ondernemingen. Het aandeel van de milieugoederen- en -dienstensector in de totale Belgische werkgelegenheid (uitgedrukt in voltijdse equivalenten) gerelateerd aan marktactiviteiten bedraagt 2,4 %.

Tabel 1 toont dat er in de jaren 2014 en 2015 meer niet-gespecialiseerde producenten waren dan gespecialiseerde, en dat ze voor elke variabele minstens een aandeel van 66 % voor hun rekening namen. Wat de export van milieugoederen en -diensten betreft hebben de niet-gespecialiseerde producenten zelfs een aandeel van iets meer dan 80 %. Bijgevolg vallen de aandelen van de gespecialiseerde producenten in verhouding telkens lager uit. Merk op dat de bedrijfstakken die traditioneel actief zijn op het gebied van milieu (NACE 37-39, NACE-BEL 43.291 en NACE-BEL 91.042) steeds meer dan 3/5 van de milieuproductie van de gespecialiseerde producenten en de daaraan gerelateerde variabelen voor hun rekening nemen.²

Tabel 1 Verdeling milieugoederen- en -dienstensector volgens type producent
Gemiddelde 2014-2015, in %

	Aantal	Output	Export	Bruto toegevoegde waarde	Werkgelegenheid
Gespecialiseerde producten, waarvan:	33,0	30,3	19,2	33,3	26,1
Actief in NACE 37-39, NACE-BEL 43.291 en NACE-BEL 91.042	27,2	20,7	12,4	21,0	17,6
Niet-gespecialiseerde producenten	67,0	69,7	80,8	66,7	73,9
Totaal	100	100	100	100	100

Figuur 3 toont hoe productie, export, toegevoegde waarde en werkgelegenheid van de milieugoederen- en -dienstensector verdeeld zijn over de bedrijfstakken.

De industrie (NACE C) produceerde 30 % van de Belgische milieuproductie gedurende de jaren 2014 en 2015. Het aandeel van de bedrijfstak voor de distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering (NACE E) bedroeg 20 %, terwijl het aandeel van de bouwnijverheid (NACE F) en de bedrijfstak

¹ Marktoutput betreft de output geproduceerd door niet-financiële vennootschappen (S11), financiële instellingen (S12) en huishoudens (S14), en omvat ook een (klein) aandeel van de productie van de overheid (S13) en van instellingen zonder winstoogmerk ten behoeve van huishoudens (S15).

² Merk op dat de weergegeven variabelen allemaal gerelateerd zijn aan marktactiviteiten. Dit wordt verder niet meer gespecificeerd om de leesbaarheid van de tekst te vrijwaren.

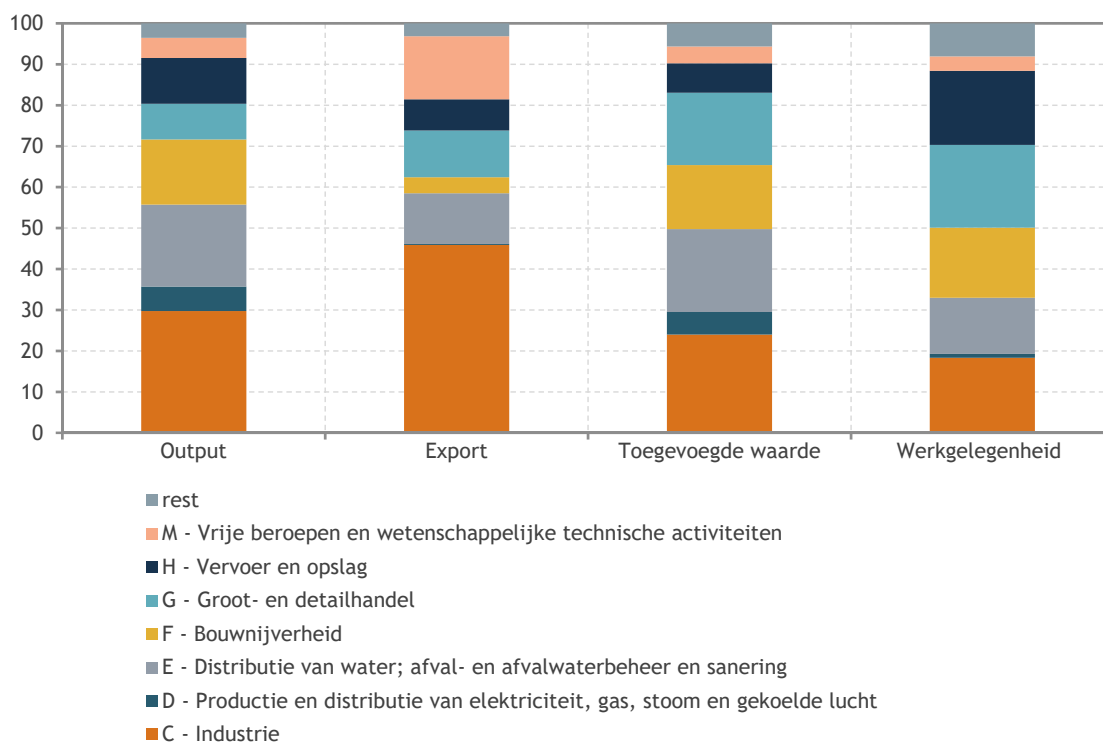
voor vervoer en opslag (NACE H) respectievelijk gemiddeld op 16 % en 11 % kwam. De andere bedrijfstakken hadden een aandeel in de milieuoutput dat lager lag dan 10 %.

Wat de export van milieugoederen en -diensten betreft, nam de industrie gemiddeld bijna de helft (46 %) voor zijn rekening in 2014-2015. Andere vermeldenswaardige exporterende bedrijfstakken van milieugoederen en -diensten zijn de bedrijfstak van de vrije beroepen en wetenschappelijke technische activiteiten (NACE M) met een aandeel van 15 %, NACE E met een aandeel van 12 %, en de groot- en detailhandel (NACE G) met een aandeel van 11 %.

Ook wat de creatie van bruto toegevoegde waarde gerelateerd aan milieuproductie betreft, was de industrie de belangrijkste speler, met een aandeel van 24 % in 2014 en 2015. De bedrijfstakken NACE E, NACE G en NACE F hadden verder een vermeldenswaardig aandeel in de toegevoegde waarde van respectievelijk 20 %, 18 % en 16 %.

De bedrijfstak waarin de grootste werkgelegenheid gecreëerd werd door het produceren van milieugoederen en -diensten in de periode 2014-2015, is de groot- en detailhandel, met een aandeel van 20 %. Ook NACE C, NACE H en NACE F hebben met respectievelijk 18 %, 18 % en 17 % een aanzienlijk en onderling zeer gelijklopend aandeel in de milieu-gerelateerde werkgelegenheid.

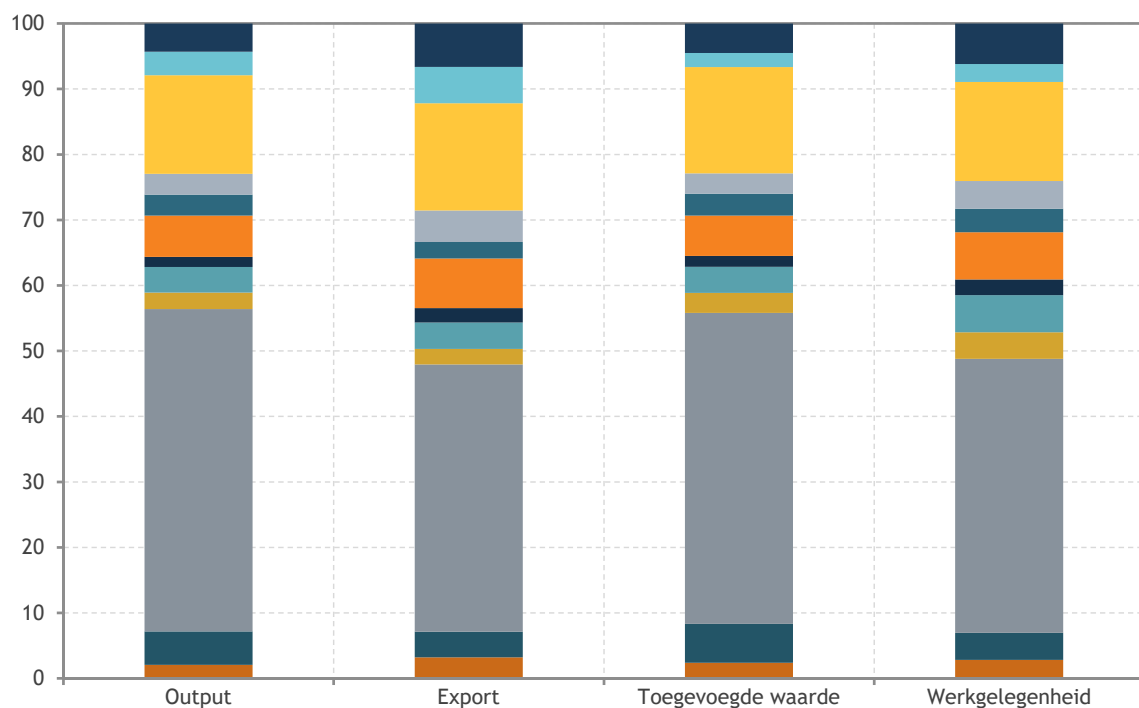
Figuur 3 Verdeling milieugoederen- en -dienstensector volgens bedrijfsactiviteit
Gemiddelde 2014-2015, in %

Figuur 4 stelt de verdeling van output, export, toegevoegde waarde en werkgelegenheid voor over de verschillende milieudomeinen (gemiddeld over de jaren 2014-2015). De milieudomeinen kunnen in twee categorieën worden opgedeeld: milieubescherming (CEPA) en hulpbronnenbeheer (CReMA).

Het milieudomein dat het belangrijkste was in de periode 2014-2015, ongeacht de variabele, was CEPA 3 – Beheer van afval. Dit milieudomein had telkens een gemiddeld aandeel tussen 40 % en 50 %. Een tweede milieudomein dat voor elke EGSS-variabele relatief belangrijk was, is het milieudomein CReMA 13 – Beheer van energiehulpbronnen; het gemiddelde aandeel bedroeg voor elke variabele minstens 15 %.

Figuur 4 Verdeling milieugoederen- en -dienstensector volgens milieudomein
Gemiddelde 2014-2015, in %

- CReMA 12 + 15 + 16 - Beheer van wilde flora en fauna, O&O op het gebied van hulpbronnenbeheer en andere
- CReMA 14 - Beheer van mineralen
- CReMA 13 - Beheer van energiehulpbronnen
- CReMA 11 - Beheer van bosbestanden
- CReMA 10 - Beheer van water
- CEPA 7 + 8 + 9 - Bescherming tegen straling, O&O en andere
- CEPA 6 - Bescherming van de biodiversiteit en het landschap
- CEPA 5 - Beperking van geluidshinder en trillingen
- CEPA 4 - Bescherming en sanering van bodem, grondwater en oppervlaktewater
- CEPA 3 - Afvalbeheer
- CEPA 2 - Afvalwaterbeheer
- CEPA 1 - Bescherming van omgevingslucht en klimaat

Methodologie

1. Identificatie van de Belgische EGS-producenten en hun activiteiten

Bij het opstellen van de rekening van de productie van milieugoederen en -diensten bestaat een eerste stap uit het identificeren van de Belgische EGS-producenten en hun activiteiten. Daarvoor wordt een geïntegreerde aanpak gehanteerd die de activiteitsbenadering, de productbenadering, de enquêtebenadering en de bedrijfsbenadering combineert.

1.1. Activiteitsbenadering

De activiteitsbenadering houdt in dat een lijst met bedrijfstakken wordt afgegaan en dat de bedrijfstakken worden geselecteerd die hoofdzakelijk verband houden met milieubescherming en hulpbronnenbeheer. Dat is doorgaans het geval voor de bedrijfstakken die traditioneel actief zijn op het gebied van milieu. Om de lidstaten bij te staan, werd een indicatief compendium (versie van 2015)³ opgesteld door Uitvoeringsverordening (EU) nr. 2015/2174 van de Commissie, dat alle economische activiteiten omvat die moeten worden opgenomen in de EGSS-rekeningen. Naast een overzicht van de milieubedrijfstakken, wordt in het compendium ook aangegeven tot welk milieudomein de producenten behoren die in een bepaalde bedrijfstak actief zijn. Die lijst is indicatief en naargelang van de nationale relevantie kunnen bijkomende economische activiteiten in aanmerking worden genomen.

Voor België worden alle producenten die deel uitmaken van de bedrijfstakken (aangeduid met de NACE Rev. 2-codes):

- 37 – Afvalwaterafvoer,
- 38 – Inzameling, verwerking en verwijdering van afval; terugwinning,
- 39 – Sanering en ander afvalbeheer
- 43.291 – Isolatiewerkzaamheden
- 91.042 – Beheer en instandhouding van natuurgebieden

beschouwd als gespecialiseerde producenten. Het btw-nummer van elk van die producenten is afkomstig van het register van de nationale rekeningen van de Nationale Bank van België (NBB)⁴. Een groot deel van de gespecialiseerde producenten wordt dus geïdentificeerd aan de hand van het register van de nationale rekeningen.

³ Dat compendium is beschikbaar op <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/1798247/6191549/EGSS+list+of+env+products.xlsx>. Elke milieuvactiviteit wordt aangeduid met een NACE Rev. 2-code en geclassificeerd volgens de categorieën van milieuvactiviteiten (CEPA- en/of -CReMA-classificaties). Het indicatieve compendium bevat ook een overzicht van milieuvproducten die worden aangeduid met een CPA 2008- of CN 2013-code. Elk van die producten wordt geclassificeerd volgens de CEPA- en/of CReMA-classificaties.

⁴ Nationale Bank van België (NBB); <https://www.nbb.be>

1.2. Productbenadering

Aan de hand van de productbenadering worden EGS-producenten geïdentificeerd op basis van een lijst van producten die worden geproduceerd voor doeleinden inzake milieubescherming en hulpbronnenbeheer. Het bovenvermelde indicatieve compendium bevat niet alleen de economische activiteiten, maar ook de milieugoederen en -diensten die moeten worden opgenomen in de EGSS-rekeningen. Het beschrijft de kernproducten en -diensten die relevant zijn voor de EGSS-rekeningen en die belangrijk zijn in de meeste EU-landen. Het is uiteraard mogelijk bijkomende goederen en diensten in aanmerking te nemen naargelang van de nationale relevantie. Het indicatieve compendium van milieuproducten (versie van 2015) is gebaseerd op de CPA 2008 en op de CN 2013. Slechts een paar CPA- en CN-codes liggen echter volledig in het milieudomein, wat betekent dat ze uitsluitend EGS omvatten. Voor de meeste codes die relevant zijn voor EGSS, zijn slechts een deel van de producten die onder de rubriek van de code zijn opgenomen milieuproducten. Voor elke van die codes moet het EGS-aandeel worden bepaald.

In België wordt de productbenadering tot op zekere hoogte toegepast. Van alle producten die als '100 % milieuproduct' worden aangeduid, is geweten dat de producent van de goederen of diensten een milieuproducent is. Er worden drie verschillende gegevensbronnen geraadpleegd om na te gaan of een organisatie goederen of diensten met een bepaalde CPA-code produceert.

Ten eerste wordt de Prodcom-enquête⁵ over de productie van vervaardigde goederen geraadpleegd. Alle productieondernemingen die een positieve hoeveelheid van een goed produceren met een CPA-code⁶ die is opgenomen in het indicatieve compendium van 100 % milieugoederen worden opgenomen in de gegevensbank van EGS-producenten. De Prodcom-enquête bestrijkt echter alleen industriebedrijven die minstens 10 personen tewerkstellen en die een omzet hebben van minstens 2,5 miljoen euro.

Ten tweede wordt de enquête naar de structuur van de ondernemingen (ESE)⁷ geraadpleegd om na te gaan welke ondernemingen goederen produceren die 100 % milieugoederen zijn. Die enquête geeft echter niet alle informatie, aangezien er alleen een steekproef wordt ondervraagd. Daarbovenop vertegenwoordigen kleine ondernemingen een groot deel van de Belgische EGSS, maar kleine ondernemingen worden slechts om de drie jaar ondervraagd in de ESE. Bovendien worden alleen de ondernemingen ondervraagd die onder de delen B tot N en P tot S van NACE Rev. 2 vallen.

Ten derde worden de statistieken over de buitenlandse handel van de NBB geraadpleegd. Alle ondernemingen die goederen uitvoeren die 100 % milieugoederen zijn, moeten in aanmerking worden genomen, behalve de ondernemingen die goederen exporteren maar die geen rol spelen in het productieproces. Er worden gedetailleerde handelsstatistieken onderzocht om de bedrijven uit te

⁵ De Prodcom-enquête is een maandelijkse enquête van Statistics Belgium over de productie van vervaardigde goederen.

⁶ De eerste zes cijfers van de achtcijferige code van Prodcom vertegenwoordigen de overeenstemmende CPA-code.

⁷ De enquête naar de structuur van de ondernemingen is een jaarlijks enquête die wordt uitgevoerd door Statistics Belgium. De vragen in die enquête hebben betrekking op de structuur van de onderneming (activiteit, werkgelegenheid, opbrengsten, kosten en investeringen van het voorgaande boekjaar).

sluiten die mogelijk goederen wederuitvoeren⁸. De resterende ondernemingen zijn ondernemingen die goederen produceren die 100 % milieugoederen zijn en dus deel uitmaken van de EGSS-populatie.

Aangezien de bronnen om de gegevens te verkrijgen over de producenten van bepaalde goederen onvolledig zijn, kan de productbenadering niet worden beschouwd als de ideale benadering voor België. Die benadering wordt niettemin gebruikt als aanvulling. Om te bepalen of de producent een al dan niet gespecialiseerde producent is, moet het aandeel van de productie van de 100 % milieugoederen in de totale productie worden berekend. Voor die laatste worden productiegegevens van de ESE en de jaarrekeningen gebruikt.

1.3. Enquêtebenadering

In 2016 heeft het FPB een vrijwillige enquête uitgevoerd over EGSS voor het jaar 2015⁹. De enquête werd naar 8449 ondernemingen verstuurd die verondersteld werden een milieuproductie te hebben. Ondanks de eerder lage respons heeft de vrijwillige enquête gegevens opgebracht die worden gebruikt voor het identificeren van de EGSS. Alle ondernemingen die hebben aangegeven dat ze geen milieuproductie hebben, terwijl het FPB het tegenovergestelde veronderstelde, werden (na controle) uitgesloten van de EGSS-populatie. Voor de 452 ondernemingen die hebben geantwoord dat ze een positieve omzet hadden, kon de classificatie naar type producent (al dan niet gespecialiseerd) op de enquête worden gebaseerd.

Bovendien werd in de ESE van 2016 een vraag toegevoegd over de milieuproductie. De resultaten van de ESE 2016 hebben betrekking op de milieu-output van de ondernemingen in 2015. De ondernemingen die aangeven dat ze een milieuproductie hebben worden opgenomen in de EGSS-populatie. Daarbovenop kunnen aan de hand van de enquête ondernemingen als gespecialiseerde of niet-gespecialiseerde producenten worden geclassificeerd.

1.4. Bedrijfsbenadering

Een laatste benadering die kan worden toegepast is de bedrijfsbenadering. Die benadering houdt in dat het bedrijfsregister en andere bronnen moeten worden onderzocht om producenten te identificeren die aan milieubescherming en hulpbronnenbeheer doen.

In de praktijk worden verschillende bronnen geraadpleegd om de Belgische EGSS-gegevensbank op te stellen. Zo raadpleegt het FPB een gegevensbank van impulse.brussels met een lijst van ondernemingen die mogelijk actief zijn in de milieusector, alsook twee gegevensbanken van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) van de Vlaamse overheid. Verder contacteert het FPB verschillende instellingen die een band hebben met het milieu. Het FPB heeft contacten met de regionale overheden – die in België bevoegd zijn voor het milieubeleid – om het ondernemingsnummer te verkrijgen van ondernemingen die bevoegd of officieel erkend zijn om activiteiten inzake

⁸ Het FPB berekent de potentiële wederuitvoer aan de hand van de minimumwaarde van de invoer en de uitvoer per onderneming van het achtcijferige productniveau dat wordt beschreven in het Geharmoniseerd Systeem dat door de Wereldhandelsorganisatie (WTO) is ontwikkeld en onderhouden.

⁹ Dhondt, A., Nols, L., Vandernoot, V., Vandille, G., The Environmental Goods and Services Sector (EGSS) in Belgium, februari 2017, 70 p.

milieubescherming en/of hulpbronnenbeheer uit te voeren. Bovendien contacteert het FPB verenigingen, koepelondernemingen en federaties die actief zijn op het milieugebied om die ondernemingen te proberen overtuigen hun ledenlijsten en – in de mate van het mogelijke – het ondernemingsnummer en de gedetailleerde economische activiteiten van hun leden met het FPB te delen.

De producenten van milieugoederen en -diensten (EGS) identificeren aan de hand van de bedrijfsbenadering is zeer arbeidsintensief. Vaak ontbreekt het ondernemingsnummer van een organisatie in de bronnen die hierboven worden aangehaald en moet het daarom worden opgezocht aan de hand van de naam en het adres van de organisatie. Het is ook niet mogelijk de gegevens te filteren op het type activiteit (fabrikant, installateur, leverancier, distributeur, importeur, verkoper, enz.). Er moet daarom zeer veel onderzoek worden verricht om ondernemingen uit te sluiten die andere dan producerende activiteiten verrichten. Daarbovenop moeten de start- en einddatum van de milieueconomische activiteit van de organisatie worden bepaald. Bovendien moeten een passende NACE-BEL-code, een producentcategorie (d.w.z. gespecialiseerde of niet-gespecialiseerde producent) en de CEPA- en/of CReMA-klasse(n) worden toegewezen aan elke individuele organisatie.

De arbeidsintensieve bedrijfsbenadering zou elk jaar moeten worden herhaald omdat de activiteiten van bestaande ondernemingen kunnen wijzigen en nieuwe ondernemingen tot de markt kunnen toetreden. Door tijdgebrek kan die arbeidsintensieve oefening echter niet elk jaar worden herhaald en is het de bedoeling dat de bedrijfsbenadering in de toekomst niet meer wordt toegepast.

Om dit deel af te sluiten is het belangrijk te vermelden dat het scala van EGSS-ondernemingen dat wordt onderzocht goed is, maar niet helemaal volledig. Het FPB is zich er immers van bewust dat het onmogelijk is het volledige scala van milieuproducenten te identificeren als gevolg van de dynamische en heterogene aard van de milieusector.

2. Verzameling van economische gegevens

Zodra de EGSS-populatie bepaald is, moeten er economische gegevens verzameld worden voor de verschillende ondernemingen die deel uitmaken van de EGSS. Er worden gegevens verzameld over output, uitvoer, bruto toegevoegde waarde en werkgelegenheid met betrekking tot de EGS-productie. Het FPB heeft ervoor gekozen te werken volgens de aanbodzijde gerichte benadering voor primaire en secundaire milieufactiviteiten gebaseerd op de productiegegevens van EGS-leveranciers. Als er geen gegevens beschikbaar zijn, worden ramingen van die variabelen (uitgezonderd uitvoer) met betrekking tot de EGS-productie gemaakt op basis van hypothesen.

Er is nuttige economische informatie over ondernemingen met een milieufactiviteit in België beschikbaar bij de Balanscentrale (NBB), in de nationale rekeningen (NBB/INR), de periodieke btw-aangiften en de jaarlijkse klantenlijsting (FOD Financiën), de statistieken van de buitenlandse handel (goederen en diensten) (NBB) en de arbeidsstatistieken (RSZ¹⁰).

¹⁰ Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ); <http://www.onssrsz.lss.fgov.be>

2.1. Output (productie)

De productiegegevens voor de jaren 2014-2015 zijn afkomstig van de Balanscentrale van de NBB (jaarrekeningen) en worden aangevuld met productiegegevens gebaseerd op de periodieke btw-aangiften en op de jaarlijkse klantenlisting van de FOD Financiën.

Voor marktproducenten die een volledig schema neerleggen, stemt de productie overeen met de som van de omzet (code 70), voorraad goederen in bewerking en gereed product en bestellingen in uitvoering; toename (afname) (code 71), geproduceerde vaste activa (code 72), lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies (code 73), andere bedrijfsopbrengsten (code 74) min exploitatiesubsidies en vanwege de overheid ontvangen compenserende bedragen (code 740). Voor marktproducenten die een verkort schema neerleggen, stemt de productie overeen met de verkoop en diensten (code 70/74¹¹) min andere bedrijfsopbrengsten (code 740).

Voor niet-marktproducenten die een volledig schema neerleggen, stemt de productie overeen met de totale productiekosten en is ze gelijk aan de som van het intermediair verbruik (codes 60 en 61), bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen (code 62), afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa (code 630), andere bedrijfskosten (codes 640, 641/8, 649) min andere bedrijfsopbrengsten (code 740). Voor niet-marktproducenten die een verkort schema neerleggen, zijn de totale productiekosten gelijk aan de som van de codes 60/61, 62, 630, 640/8, 649 min 740.

Voor ondernemingen die geen (bruikbare) jaarrekeningen hebben, zijn de periodieke (maandelijkse of trimestriële) btw-aangiften¹² en de jaarlijkse klantenlisting¹³ die gegevens bevatten over verkopen en aankopen, nuttig voor bepaalde bedrijfstakken of types van institutionele sectoren, zoals de btw-plichtige zelfstandigen¹⁴, om de productie en het intermediair verbruik te ramen¹⁵.

Indien er gegevens ontbreken, zijn de outputramingen gebaseerd op de (tweecijferige) NACE-ratio's¹⁶. Ondernemingen waarvoor noch productiegegevens, noch werkgelegenheidsgegevens beschikbaar zijn, worden bestempeld als onbruikbaar.

Zodra de productiegegevens verzameld zijn, bestaat de volgende stap erin de milieuproductie te berekenen. Voor de gespecialiseerde producenten in de lijst wordt de volledige productie bij conventie beschouwd als milieuproductie, ook al is het aandeel van de milieuproductie in de totale productie

¹¹ Code 70/74 wordt gelezen als code 70 tot code 74.

¹² De omzet op basis van de btw-aangiften is gelijk aan de som – exclusief btw – van de waarde van de voorraden van de aan btw onderworpen goederen en diensten en uitvoer en gelijkgestelde transacties min het bedrag van kredietnota's.

¹³ Er wordt verondersteld dat de som van de jaarlijkse verkopen (exclusief btw) van een Belgische onderneming A aan andere Belgische ondernemingen ongeveer de Belgische jaaromzet van onderneming A uitmaakt. Om de totale jaarlijkse omzet van een Belgische onderneming te verkrijgen, wordt de gerelateerde uitvoer van goederen en diensten toegevoegd aan de jaaromzet vermeld in de jaarlijkse klantenlisting. De transacties met de Belgische consumenten worden niet opgenomen in die listing.

¹⁴ De zelfstandigen staan onder de sectorcode S. 14 (huishoudens).

¹⁵ Het intermediair verbruik wordt niet gerapporteerd maar wordt – zoals verder uitgelegd – gebruikt om de toegevoegde waarde te berekenen.

¹⁶ Voor ondernemingen waarvoor enkel werkgelegenheidscijfers beschikbaar zijn, wordt de output per werknemer van vergelijkbare organisaties (in hetzelfde aggregatieniveau A*38 van NACE) als de betrokken organisatie gebruikt om de ontbrekende productiecijfers te ramen. De output per werknemer van vergelijkbare organisaties wordt dan vermenigvuldigd met het aantal werknemers.

minder dan 100 %. Voor de niet-gespecialiseerde producenten in de lijst moeten milieu-aandelen worden bepaald. In dat geval worden gedetailleerde gegevens over de productie gehaald uit de ESE, Procom en de statistieken van de buitenlandse handel. Die gegevens worden vergeleken met de EGSS-lijst van producten (Eurostat) van 2015 die goederen en diensten bevat die minstens deels kunnen worden beschouwd als milieugoederen of -diensten.

De gemiddelde milieu-aandelen van de organisatie(s) die behoren tot dezelfde NACE-categorie (met een aggregatieniveau van A*64 indien beschikbaar, of anders van A*38, A*10 of A*4) waarvoor informatie beschikbaar is in de ESE, Procom of de statistieken van de buitenlandse handel werden toegepast op de productie van de niet-gespecialiseerde producenten in kwestie.

Voor de economische activiteiten NACE 01-03 – Landbouw, bosbouw en visserij en NACE 35 – Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht kan beroep gedaan worden op andere bronnen dan productiegegevens om het aandeel van de milieuproductie te berekenen. Voor NACE 01-03 wordt het percentage landbouwgrond in gebruik voor biologische landbouw in de totale oppervlakte landbouwgrond in de jaarlijkse landbouwenquête van de Algemene Directie Statistiek toegepast op de productie van de niet-gespecialiseerde producenten. Voor NACE 35 is het milieu-aandeel dat wordt toegepast het aandeel elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen zoals berekend door het FPB.

2.2. Uitvoer

De gegevens over de uitvoer van de EGS zijn afkomstig van de statistieken van de buitenlandse handel van de NBB. De gegevens over de uitvoer van goederen zijn rechtstreeks afkomstig van Intrastat¹⁷ en Extrastat¹⁸. Als er voor een organisatie geen goederenuitvoer wordt geregistreerd, kan dat om twee redenen zijn. Enerzijds is het mogelijk dat de organisatie helemaal geen goederenuitvoer heeft tijdens de betrokken periode. Anderzijds is het mogelijk dat er geen goederenuitvoer wordt geregistreerd door de drempel in de Intrastat-aangifte¹⁹. Ontbrekende gegevens over de uitvoer van goederen worden niet geraamd. De gegevens over de uitvoer van milieudiensten zijn rechtstreeks afkomstig van de Betalingsbalans van België (BOP) van de NBB. Ook voor de uitvoer van diensten worden ontbrekende gegevens niet geraamd.

Aangezien de overheid bij definitie niet exporteert, wordt enkel de uitvoer van ondernemingen gerapporteerd.

Voor gespecialiseerde producenten wordt de volledige uitvoer bij conventie als milieu-uitvoer beschouwd. Voor niet-gespecialiseerde producenten wordt de milieu-uitvoer berekend via de

¹⁷ Er wordt een onderscheid gemaakt tussen het goederenverkeer met andere lidstaten van de Europese Unie (Intrastat), enerzijds, en met 'derde landen' (Extrastat), anderzijds, (<https://www.nbb.be/nl/statistieken/buitenlandse-handel>).

¹⁸ Handel met de niet-EU-landen wordt geregistreerd in douaneformulieren, inclusief de Extrastat-aangifte. De Belgische douanekantoren sturen dagelijks kopieën van alle formulieren/documenten naar de NBB. De statistieken van de extra-communautaire handel worden opgesteld op basis van die douaneformulieren (<https://www.nbb.be/nl/statistieken/buitenlandse-handel>).

¹⁹ Alle btw-plichtigen moeten een aangifte indienen overeenstemmend hun intra-communautaire handel en die naar de NBB sturen, behalve indien ze een bepaalde drempel, vastgesteld op jaarbasis, niet overschrijden. Op intra-communautair niveau moeten alleen ondernemingen die jaarlijks een minimum van 400 000 euro invoeren en/of jaarlijks een minimum van 1 000 000 euro uitvoeren een aangifte indienen (<https://www.nbb.be/nl/statistieken/buitenlandse-handel>).

verhouding van het aandeel van de milieuproductie tot de totale productie voor elk van de verschillende NACE-categorieën. Voor NACE 01-03 en NACE 35 wordt respectievelijk het percentage landbouwgrond in gebruik voor biologische landbouw en het aandeel elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare bronnen toegepast op de totale uitvoer.

2.3. Bruto toegevoegde waarde

De gegevens over de bruto toegevoegde waarde zijn rechtstreeks afkomstig van de Balanscentrale van de NBB (jaarrekeningen) en worden aangevuld met gegevens over de bruto toegevoegde waarde gebaseerd op de periodieke btw-aangiften en op de jaarlijkse klantenlijst van de FOD Financiën.

Voor marktproducenten die een volledig schema neerleggen, wordt de bruto toegevoegde waarde berekend als de waarde van de output (omzet) min de som van het totale intermediair verbruik. In het volledige schema stemt dat overeen met de codes 70 + 71 + 72 + 73 + 74 - 740 - 60 - 61 - 641/8 en in het verkorte schema met de codes 70/74 - 740 - 60/61 - 640/8 of code 9900.

Voor niet-marktproducenten is de bruto toegevoegde waarde het verschil tussen de waarde van de output (totale productiekosten) min de som van het totale intermediair verbruik. In het volledige schema stemt dat overeen met de codes 62 + 630 + 640 + 641/8 + 649 - 740 en in het verkorte schema met de codes 62 + 630 + 640/8 + 649 - 740.

Voor ondernemingen die geen (bruikbare) jaarrekeningen hebben wordt de jaarlijkse bruto toegevoegde waarde berekend aan de hand van het verschil tussen de omzet en het intermediair verbruik van de periodieke btw-aangiften of de jaarlijkse klantenlijst.

Wanneer er gegevens ontbreken, worden de ramingen van de bruto toegevoegde waarde gebaseerd op ratio's – als die beschikbaar zijn – die worden berekend voor de organisatie. Als die niet beschikbaar zijn, worden de ramingen van de bruto toegevoegde waarde gebaseerd op (tweecijferige) NACE-ratio's. Ondernemingen waarvoor noch gegevens over de bruto toegevoegde waarde, noch werkgelegenheidsgegevens beschikbaar zijn, worden bestempeld als onbruikbaar.

Voor gespecialiseerde producenten wordt de volledige bruto toegevoegde waarde bij conventie als milieu-gerelateerd beschouwd. Voor niet-gespecialiseerde producenten wordt de ecologische toegevoegde waarde berekend via de verhouding van het aandeel van de milieuproductie tot de totale productie voor elk van de verschillende NACE-categorieën. Voor NACE 01-03 en NACE 35 wordt respectievelijk het aandeel landgebruik voor biologische landbouw en het aandeel elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare bronnen toegepast op de totale toegevoegde waarde.

2.4. Werkgelegenheid

De arbeidsgegevens zijn rechtstreeks afkomstig van de multifunctionele kwartaalaangifte aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ²⁰), alsook van de sociale balansen²¹ van de Balanscentrale van de NBB, met een voorkeur voor de gegevens van de RSZ.

Algemeen genomen wordt het aantal werknemers in voltijdse equivalenten (VTE) op de afsluitingsdatum van het boekjaar van de RSZ genomen. Indien dat aantal niet beschikbaar is, wordt gekozen voor:

1. het aantal werknemers in VTE op de afsluitingsdatum van het boekjaar van de jaarrekeningen (code 9087) of,
2. het aantal werknemers in VTE op de afsluitingsdatum van de sociale balans (code 1053) of,
3. het aantal werknemers in VTE tijdens het boekjaar van de sociale balans (code 1003) of,
4. het aantal werknemers op de afsluitingsdatum van het boekjaar van de RSZ of,
5. het aantal werknemers op de afsluitingsdatum van het boekjaar van de jaarrekeningen (code 9086).

Wat de zelfstandigen betreft, zijn er geen individuele werkgelegenheidsgegevens uit het repertorium van de Rijksdienst voor de Sociale Zekerheid van Zelfstandigen (RSVZ) beschikbaar binnen het FPB. Indien de zelfstandigen btw-plichtig zijn en personeel tewerkstellen dat onderworpen is aan de sociale zekerheid, zijn er RSZ-werkgelegenheidsgegevens beschikbaar. Wanneer de zelfstandigen btw-plichtig zijn en geen personeel tewerkstellen dat onderworpen is aan de sociale zekerheid, wordt verondersteld dat de werkgelegenheid gelijk is aan 1.

Wanneer er gegevens ontbreken, worden de ramingen van de werkgelegenheid gebaseerd op ratio's – als die beschikbaar zijn – die worden berekend voor de organisatie. Als die niet beschikbaar zijn, worden de ramingen van de werkgelegenheid gebaseerd op (tweecijferige) NACE-ratio's.

Voor gespecialiseerde producenten wordt de volledige werkgelegenheid bij conventie in aanmerking genomen. Voor niet-gespecialiseerde producenten wordt de werkgelegenheid berekend via de verhouding van het aandeel van de milieuproductie tot de totale productie voor elk van de verschillende NACE-categorieën. Voor NACE 01-03 en NACE 35 wordt respectievelijk het percentage landbouwgrond in gebruik voor biologische landbouw en het aandeel elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare bronnen, toegepast op de totale werkgelegenheid.

²⁰ De RSZ is de Belgische socialezekerheidsinstelling die belast is met het beheer van de sociale zekerheid voor de grote meerderheid van de werknemers in België.

²¹ De sociale balans is een sectie in de jaarrekeningen die specifieke informatie bevat over de werkgelegenheid binnen de onderneming. Informatie over ondernemingen, instellingen zonder winstoogmerk en verenigingen die al dan niet een sociale balans moeten neerleggen als onderdeel van hun jaarrekeningen is beschikbaar op de website van de NBB (<https://www.nbb.be/nl/balanscentrale/modellen-van-de-jaarrekening/modellen-van-sociale-balans>)